

Houtkwaliteit van enkele populierenklonen

In opdracht van het IBW, onderzocht het Laboratorium voor Houttechnologie (UG) de houtkwaliteit van 'Hoogvorst' en 'Hazendans', en vergeleek die met deze van 'Beaupré'. Naast de mechanische sterkte van het hout, werd ook de krimp en zwel bij variërend vochtgehalte, de kern- en trekhouthoeveelheid op een stamdoorsnede, en de impregneerbaarheid van het hout met CCB (koper-chroom-boorzoutcomplex) nagegaan. Tevens werd de afrolkwaliteit van de klonen, samen met klonen van de tot nog toe ongekende hybride *Populus trichocarpa x (deltoïdes x maximowiczii)* bestudeerd. De volgende tabel geeft een kort overzicht van de resultaten:

	Kenmerk belangrijk voor	Hoogvorst	Hazendans	Beaupré
Jaarlijkse aanwas vd. laatste 10 jaar (Lille)	rentabiliteit	13.9 mm/jaar	10.1 mm/jaar	10.5 mm/jaar
Densiteit (60% RV en 20°C)	uniformiteit en sterkte	390-410 kg/m ³	430-460 kg/m ³	420-450 kg/m ³
Mechanische sterkte (Elasticiteitsmodulus)	weerstand bij vervorming (constructies, paletten, kisten)	6200-6600 N/mm ²	7400-7600 N/mm ²	7600-8600 N/mm ²
Kernhout (% t.o.v. totale stamschijf)	multiplex kisten	29%, licht gekleurd	42%, donker gekleurd	19%, licht gekleurd
Trekhout (% t.o.v. totale stamschijf)	meubels, multiplex, kisten, spaanplaten	7%	6%	9%
Krimp en Zwel (% krimp van 90% RV tot oven droog)	constructies, meubels, multiplex, kisten	5%	6%	5%
Impregneerbaarheid (% geïmpregneerd oppervlak)	voor buiten	90%	98%	95%

Ondanks het feit dat 'Hoogvorst' en 'Hazendans' aan elkaar gewaagd zijn wat betreft de belangrijkste selectiecriteria (stamvorm, groeikracht, fotoperiodische respons, ...), kan algemeen geconcludeerd worden dat de mechanische houtkwaliteit beter is voor 'Hazendans' dan voor 'Hoogvorst'. Net als 'Beaupré' is de hoge densiteit en elasticiteitsmodulus van het hout beter geschikt voor toepassingen waar sterkte van belang is. Het grote percentage donker gekleurd kernhout kan evenwel een minpunt zijn. De drie klonen hebben ongeveer eenzelfde trekhouthoeveelheid en ook de dimensionele veranderingen van het hout bij fluctuerende relatieve vochtgehalten van de omgeving zijn gelijkwaardig. Bovendien kan gesteld worden dat populierenhout zeer gemakke-

lijk te impregneren is, en een opneembaarheid heeft die hoger is dan die van het spinthout van grenen (81.5%).

Contactpersoon :
Riet Van de Velde (Laboratorium voor Houttechnologie, UG),
tel.: 09-264 61 24
e-mail : Riet.Vandevelde@rug.ac.be

Het nuttige en het aangename...

Vorig jaar reeds was het IBW er als de "kippen" bij om deel te nemen aan de eerste Week van de Biologische Landbouw. We smulden van een overheerlijke broodjesmaaltijd. Ook dit jaar laten we ons niet kennen. Aangezien we in de maand juni altijd een uitstap plannen waarbij zowel de ploeg van Groenendaal als die van Geraardsbergen eens hun beentjes strekken dachten we dat het goed was om beide te combineren: elkaar beter leren kennen en biologisch eten. We kozen er voor ons te laten verwennen in 't Roodhof. Dit is een landelijk verblijfscentrum met o.a. een gezellig restaurant waar biologische maaltijden worden gerveerd. Het verblijfscentrum is een realisatie van Loca Labora. Loca Labora creëert werk voor mensen die wegens een handicap, psychiatrisch verleden of een periode van langdurige werkloosheid nog moeilijk een plaats vinden op de reguliere arbeidsmarkt.

Deze sociale IBW-activiteit kadert dus in de tweede Week van de Biologische Landbouw. Om de aandacht voor bioproducten levendig te houden en het succesverhaal van vorig jaar verder te zetten, organiseren de Bond Beter Leefmilieu en het Vlaams Platform Biologische Landbouw van 5 tot 11 juni inderdaad de tweede editie van deze 'week'. Dit platform verenigt meer dan 90 organisaties. De promotieweek kadert in de langdurige en beleidsgerichte campagne "10 op 10 voor de biologische landbouw", die in 1997 van start ging. Ook deze keer is er ruimte voor zowel publieksgerichte als inhoudelijke activiteiten. Zo zullen op woensdag 7 juni duizenden mensen een biologische maaltijd voorgeschoteld krijgen in hun bedrijf, school, universiteit, ziekenhuis, restaurant,...

NA DE VOS DE STEENMARTER ?

De Steenmarter is sinds enige jaren aan een onmiskenbare come-back bezig. Tot vóór een tiental jaren slechts goed en wel bekend uit oostelijk Vlaanderen, worden Steenmarters thans in stijgende aantallen gemeld vanuit geheel Vlaanderen. Vooral in zuidelijk West- en Oost-Vlaanderen is deze trend de laatste paar jaren zeer opmerkelijk, wat op een noordwaartse herkolonisatie vanuit Frankrijk en Henegouwen wijst.

Wat effectief wordt ingezameld via het marternetwerk is ongetwijfeld slechts het topje van de ijsberg (veel verdwijnt immers om privaat te worden opgezet). Veelbetekend zijn echter de verspreide vaststellingen van gevestigde marters in gebouwen, vaak met onvermijdelijke klachten vanwege de bewoners tot gevolg. Zelfs in de tuin van onze directeur werden de voorbije zomer drukke activiteiten van een familie Steenmarter waargenomen (waaronder één dode kip).

Actueel loopt een IBW-enquête onder de AMINAL-wachters aangaande dit nieuwe verspreidingspatroon én de ermee gepaard gaande mogelijke klachten. Het IBW werkt immers, met de financiële ondersteuning van Bos en Groen, aan een folder die de bevolking enerzijds moet toelaten dit magnifieke dier te leren kennen en anderzijds de mogelijke hinder ervan beter te kunnen plaatsen en aldus ook in grote mate te voorkomen.

Contactpersoon :
Koen Van Den Berge, tel. 054-43 71 12
e-mail : Koen.VanDenBerge@lin.vlaanderen.be

Bosplantsoenen van linde kan beter

Vele lindes zijn ingebed in het Vlaamse landschap en in ons cultuurhistorisch geheugen. Het volstaat te verwijzen naar de kapelletjes en nissen onder of in de boom. Hoewel Maria het zinnebeeld voor zuiverheid voorstelt, heeft haar steunpilaar bij uitstek meestal een minder soortzuivere herkomst. Reeds sinds de 16de- 17de eeuw worden immers hybriden van Zomer- en Winterlinde, de twee inheemse lindensoorten in Vlaanderen, gekweekt (de zgn. *Tilia x vulgaris* of Hollandse linde). Veel oude sier-, dreef-, dorps- en kapellinden zijn dergelijke hybriden.

Als bosboom werd de linde gedurende lange tijd verwaarloosd. Het hout was immers niet sterk genoeg voor timmerwerk, in vergelijking met eik en beuk. Tevens was de linde minder geschikt voor een hakhoutbeheer. Zo is de inheemse linde in onze bossen zeer zeldzaam geworden. Nochtans hebben lindes een aantal belangrijke ecologische en bosbouwkundige troeven, vooral als nevenboomsoort. Lindes zijn 'bestandsverplegend' dankzij de snelle vertering van het bladstrooisel en het sterk schaduwverdragend karakter. Deze soort zit dan ook de laatste jaren opnieuw in de lift. Een moeilijkheid met het huidige in de handel te verkrijgen bosplantsoen, is de soortzuiverheid (wegens de gemakkelijke hybridenvorming) en de algemene kwaliteit. De hedendaags vermarkte herkomsten leveren bv. meestal dubbele toppen op.

Binnen het IBW werd recent een programma opgestart rond Zomer- en Winterlinde. Dit om het genetisch erfgoed van de (zeer zeldzame) autochtone lindes in Vlaanderen te behouden en om tevens een soortzuiverder en kwalitatief hoogstaander alternatief te kunnen aanbieden voor bosplantsoen. Uit de recente inventarissen naar autochtone bomen en struiken in Vlaanderen bleken nog vrij vele Zomerlinden aanwezig in het West-Vlaamse Heuvelland. De vermoedelijk laatste relictpopulaties van Winterlinde in Vlaanderen werden teruggevonden in verschillende bestanden van het Meerdaalwoud in de vorm van uitgelopen oud hakhout, met stoffomtrekken tot 5 - 6 m. Deze lindes worden momenteel vegetatief vermeerderd op het IBW, met het oog op de latere aanleg van zaadgaarden.

Contactpersoon :
Kristine Vander Mijnsbrugge, tel. 054-43 71 27
e-mail :
Kristine.VanderMijnsbrugge@lin.vlaanderen.be

Het oogsten van scheuten voor latere stek en ent op Zomerlinde (oud hakhout) op de Kermelberg in het West-Vlaamse Heuvelland.